

Els premis Ciutat d'Olot

És obvi que el fi primordial d'uns premis literaris és promoure la cultura en el seu sentit més ampli. Deuen ser finalitats dels premis descobrir autors i lectors, i engrescar i consolidar els ja existents. Concretant amb els premis olotins, podem preguntar-nos el seu sentit i veure fins a quin punt enriqueixen la vida cultural de la comunitat on són immersos. Veiem-ne una mica els antecedents i els resultats.

Parlar dels premis literaris olotins és referir-se a una llarga trajectòria de vicissituds, canvis i polèmiques. Els premis nasqueren a l'empara del setmanari d'Acció Catòlica *Misión* el ja llunyà any de 1959. Olot tenia, des del final de la guerra, un únic setmanari, que pertanyia al «movimiento». Fruit de les prèdiques d'una Santa Missió es donà continuïtat a la revista que s'havia anat publicant en aquelles dates. D'aquesta manera, el pastís periodístic quedà repartit entre l'Església i l'Estat; és a dir, entre la parròquia de Sant Esteve i la «jefatura local del Movimiento». Al cap de vuit anys les dues redaccions es posaren d'acord per institucionalitzar els premis, i de la col·laboració d'ambdós setmanaris nasqué els encara actuals Premis Ciutat d'Olot. Durant

Josep Ma. Bonet

L'alcalde d'Olot, Pere Macías, en un acte de lliurament de Premis.

tot aquest temps s'han creat premis, de vida ben efímera uns, mentre altres han resistit una colla d'anys. La col·laboració d'entitats, institucions i particulars, per altra part, ha estat també per motius diversos. Hi ha qui ha tingut com a única preten-

sió aportar el seu granet de sorra a la nostra migrada cultureta, al costat de qui ha utilitzat els premis per lluir-hi el seu nom. S'han produït polèmiques, alguna de ben sonada. Encara es recorda la inesperada dimissió d'un president del jurat –el doctor Badia Margarit– arran de la decisió política de l'alcalde olotí Malibrán de suspendre un anunciat homenatge al Dr. Joaquim Danés.

Els premis han anat fent la viu-viu, han premiat o han deixat de premiar tota mena de treballs, però el que no han perdut mai ha estat el seu caràcter oficial, oficiós o parainstitucional, lligat sempre als aires que bufaven a la casa de la vila olotina. Les autoritats civil, religiosa i militar presidint la primera festa de proclamació serien tot un símbol de cap a on anirien els trets.

Els premis van néixer bilingües, segurament d'acord amb les circumstàncies històriques del moment, i no van saber desempallegar-se'n fins que no arribà la democràcia. La comissió organitzadora, com sovint passa en aquest país, s'ha aguantat mitjançant el meritori esforç de ben poques persones que han continuat la seva feina, tot i que potser no amb l'entusiasme inicial.

El ressò que han tingut les obres

guardonades també ha estat desigual en el transcurs del temps. S'ha passat d'èpoques en què s'han publicat alguns treballs, a d'altres en què ningú més que el jurat corresponent ha tingut coneixement del contingut i la validesa de l'esforç d'un autor. En els darrers anys i mercès a uns acords establerts amb diferents editorials, aquesta publicació ha estat més regular. De tota manera, aquí també ha fallat, o no s'ha sabut trobar, la fórmula de donar una difusió, com a mínim a nivell de població garrotxina, de les obres editades. De manera que s'han malaguanyat esforços i diners per la manca de criteris clars.

Els premis normalment concedits a obres de creació, sigui narrativa, poètica o de divulgació periodística prengueren un tomb l'any 1983 amb la instauració del I Premi-Beca d'Investigació Ciutat d'Olot. Es tractava de guardonar algun projecte de treball relacionat amb la comarca i la seva gent. Les beques s'anirien concedint, en alguna ocasió amb polèmica inclosa, fins a l'any 1987, en què es desvincularien de la comissió organitzadora dels premis per passar a tenir un marc propi dins la política cultural de l'Ajuntament olotí. D'aquesta manera, trobem diversificat el cartell amb uns premis eminentment literaris i unes beques de creació, sigui artística, d'investigació humanística o tècnica. Tot fa pensar que des de l'Ajuntament es qüestionà la proliferació de guardons i el seu

sentit, i es buscà una nova fórmula que permetés sobretot obrir un nou ventall de possibilitats a gent jove que podia fer –i de fet així ha estat– aportacions importants als diversos camps investigats.

Cal fer esment d'una aportació important a la normalització cultural olotina aconseguida mercès a una bona iniciativa dels organitzadors dels premis. Ens referim a tot un seguit d'homenatges que s'han retut any rere any a diverses personalitats olotines. La llista dels primers noms parla per si sola de la justícia reparada amb un reconeixement popular a persones com Gil Vidal, Carme Sala, Josep Congost, Josep Ma. de Solà-Morales, Miquel de Garganta, Esteve Puigmal, Joan Teixidor, etc.

Pel que fa als interrogants del començament, tenim que, si bé els premis han estat una oportunitat i un estímul per a molts autors que d'aquesta manera han vist reconeguda la seva feina, també és cert que massa sovint la transcendència que s'ha donat a les obres ha estat limitada als assistents al sopar de proclamació. Quantes obres no resten avui tan inèdites com el dia que van ser premiades? I d'algunes publicades es pot dir que han passat totalment desapercebudes per la immensa majoria d'olotins. Aleshores, val la pena esmerçar recursos econòmics i personals tot plegat per un foc d'encenalls? No seria oportú revisar seriosament tot el sentit i la mecànica dels premis?

Premis al saló de sessions de l'Ajuntament d'Olot.